

Napster. Metallica går i retten for at statuere et eksempel og påviser mindst 335.435 eksemplere på overtrædelse af deres copyright. Men er dagene for offentlige myndigheders kontrol med Nettet talte?

Frihedens guld eller heavy metal

Af MICHAEL JUUL HOLM

HEAVYBANDET over dem alle, Metallica med danske Lars Ulrich bag trommerne, anlagde i midten af april sag mod Napster - et site, der har gjort udveksling af musikfiler i mp3-format lettere og sikrere - og tre amerikanske universiteter, der lod deres studerende køre det nødvendige software fra institutionernes computere. Det kunne ligne et reklamestunt fra de kultiverede og næsten for sympatiske metalrockere, der er cd-aktuelle med den best of-agtige compilation S/M, hvor de bakkes op af San Francisco Symphony Orchestra dirigeret af Michael Kamen. Pladen indledes med Kamen. og symfoniorkestrets fortolkning af Ennio Morricone-klassikeren "The Ecstasy of Gold" fra Sergio Leones Den gode, den onde og den grusomme.

Men det har vist sig, at de fire femogtredive-fyrreårige multimillionærer i bandet vitterlig har store interesser at beskytte. Efter sagsanlægget har man hyret et internet-detektivfirma til at spore forekomsten af Metallica-materiale blandt Napster-brugere, og man har påvist at mindst 335.000 enkeltpersoner har lagt Metallica-numre ud til fri afbenyttelse på Nettet. En del af disse kan ikke spores længere end til en flerbruger-computer, men for manges vedkommende kan der sættes navn og adresse på synderne.

De velaflagte rockstjerner agter dog ikke i første omgang at hænge deres fans ud ved at lade materialet indgå i sagsakterne ved det civile søgsmål mod Napster, men de ca. 60.000 sider dokumentation er blevet afleveret til Napsters ledelse med besked om, at man insisterer på, at alle de 335.435 dokumenterede. syndere slettes fra sitets brugerkartotek. Napster har nemlig tidligere erklæret, at man "i tilfælde af dokumenterede eksemplere på brud på copyright vil udelukke de involverede brugere". Det tør dog siges at være mundsvejr, og man har næppe regnet med at blive taget på ordet. I endnu højere grad end det i sin tid gjaldt for de uindspillede kassettebånd, er en teknologi som Napsters netop beregnet til at omgå copyrightbestemmelserne.

For yderligere at forklare sig og fremstå som de flinke fyre de er (og tilmed få endnu mere positiv omtale, men det er tilsyneladende svært at undgå når man er Metallica) har bandet arrangeret en åben chat på Artistdirect.com torsdag, hvor man vil diskutere hele sagsanlægget, og det komplekse spørgsmål om Nettets frihed versus beskyttelse af kunstneres og andre indholdsproducenters rettigheder.

FOR det er jo det, det drejer sig om: Napster er organiseret på en måde, så de enkelte brugere stiller deres musiksamlinger til rådighed for hinanden, åbner deres harddiske for kopiering fra de andre medlemmer - man kunne sige, at de som musikbrugere danner et åbent, selvorganiseret samfund, hvor man låner hos hinanden, en art urkommunisme med de oprindelige leverandører - in casu Metallica - som dem, der betaler festen. Hvis man altså vælger at anskue det sådan. For man skal huske, at det kun er i Danmark og ganske få andre lande, at man, har vænnet sig til, at det at have copyrightbeskyttet materiale stående på et offentligt bibliotek automatisk udløser en afgift. I hvilket omfang man må låne sine bøger, plader, billedkunsværker og film ud til andre (til privat brug) er stadig mange steder et åbent spørgsmål, som den digitale teknologis kopimuligheder nu sætter til fornyet debat.

Og interessant nok, så viser de seneste tal fra musikindustrien, at man tværtimod at sætte til på omsætningen oplever et stadigt stigende marked på det private musikforbrug på trods af den omfattende kopiering der finder sted, både til harddiske, bærbare mp3-afspillere og i folks hjemmebrænderier, efter at cd-brænderne nu er blevet så billige, at de potentielt er allemandseje. Så i det store landskab fungerer den hurtige og gnidningsfri disseminering af sange nok så meget som en udbredelse af det gode budskab: Hvad du kan sælge meget af, kan du sælge endnu mere af. Uden at vide præcis hvor mange, der faktisk har benyttet sig af muligheden for at kopiere fra en af de 335.435 Metallica-piratudbydere, er det vel ikke urealistisk at en del her for første gang og ganske gratis har stiftet bekendtskab med en vare, de

gerne vil eje - komplet med booklet og fanbilleder og sangtekster (for hvem kan høre hvad det er, James Hetfield snerrer og grynter og skriger?)

OG måske er muligheden for at nogle kunstnere bliver snydt for deres copyrightafgifter den pris, man må betale for at kunne opretholde noget, der er vigtigere end den private ejendomsret, nemlig den demokratiske ret til ukontrolleret ytring, samtale, udveksling. I disse Echelon-tider, mediekonglomeratstider og ikke mindst hæmningsløse tredjeverdensdespot-tider, måske kan det vise sig guld værd at have adgang til et frit medium for udveksling af viden, meninger - og selvfølgelig også filer, inklusive lydfile. Ikke Metallicas *Ecstasy of Gold*, men de vi kalder 'det bedste guld'.

I den sammenhæng er et system som, Napster, der blev opfundet af de da nittenårige Shawn Fanning sidste sommer og i løbet af få dage blev kopieret af mere end titusinde brugere (nu er tallet sandsynligvis oppe i en million eller flere, hvad også Metallicas egen undersøgelse tyder på), langt fra ideelt. I princippet er der tale om direkte udveksling mellem de enkelte brugere; skulle en offentlig myndighed imidlertid, eksempelvis efter pålæg fra en dommer, vælge at lukke sitet www.napster.com vil netværket bryde sammen. Men andre fildelings-systemer er allerede gået mange skridt videre. Med Gnutella (www.gnutella.wego.com) deler brugerne deres filer og søger efter materiale hos andre brugere uden at gå over en central server. Det gør eftersporning af brugernes adfærd og specifikke filers vandring meget vanskelig.

Men mest radikalt, er Ian Clarke gået til værks med sit Freenet. Den toogtyveårige irer har

studeret computervidenskab og kunstig intelligens ved universitetet i Edinburgh, og hans afsluttende speciale sidste sommer var en teoretisk og praktisk afprøvning af muligheden for at skabe et netværk på det eksisterende internet, der ville garantere sine brugere total anonymitet og, samtidig i videst muligt omfang sikre at filer, der én gang var lagt ind på netværket, forblev der uantastet af enhver censurinstans. Resultatet blev hans distribuerende, decentralte informationsopbevarings- og genfremdragelsessystem, Freenet, som allerede nu et år senere er fungerende og til frit afbenyttelse af systemkritikere verden over, almindelige mennesker med hang til privathed - og mp3-freaks og den russiske mafia, for den sags skyld (<http://freenet.sourceforge.net>).

Systemet er ikke alene bygget op uden centrale servere - det ligger i den forstand "oven på" det eksisterende net - det er også uden enhver kontrol og styring, og den opbevarede information vil have tendens til at flytte sig fra en server til en anden, for så vidt den fil der efterspørge er mere populær i ét område end et andet. Der er altså tale om et dynamisk system der i nogen grad mimer den kolde krigs flytten rundt på atom-missiler: Bortset fra at her er der ingen generalstab, der ved hvor hvilke missiler befinder sig. Eller for at vælge en venligere, mere visionær metafor (og den Ian Clarke selv tager udgangspunkt i): Eftersøgningen af et bestemt dokument, en bestemt fil, foregår som en lang rejse foregik i den førindustrielle verden. Du kan ikke i udgangspunktet få at vide præcis, hvor du skal hen for at nå dit mål, men lokalt kan du få at vide, i hvilken retning du skal bevæge dig. Og jo nærmere du kommer, desto mere kompetente bliver de svar du får, indtil du sluttelig når frem til målet. Nu blot med den digitale teknologis lyslederhastighed.